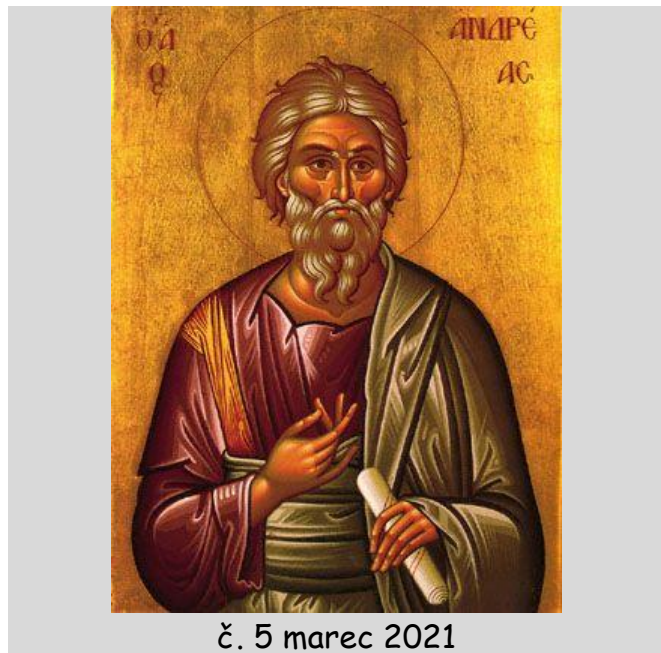

STAUROS

č. 5 marec 2021

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

slovičko o SLOVE

Pred nejakým časom ma v súvislosti so sčítaním obyvateľov zaujal jeden reklamný plagát. Boli na ňom znázornené dva kríže. Jeden čierny a druhý červený. Vraj treba zameniť jeden za druhý. Zanechať kríž ako znak kresťanstva a tým vlastne podporiť ten kríž červený, ergo zdravotníctvo. Nechcem hodnotiť túto reklamu zo žiadneho uhla pohľadu. To už robili iní. Zaujala ma z celkom iného dôvodu. Dala mi totiž impulz na zamyslenie v inej oblasti. Poslúžila mi iba ako odrazový mostík, aby som sa odrazil viac do hĺbky, do hĺbky nášho kresťanského jadra.

My gréckokatolíci totiž tretiu nedeľu veľkého pôstu označujeme ako „*Krížupoklonnú*“ – klaniame sa Kristovmu Krížu. A práve tu sa vynára jednoduchá otázka, ktorá sa natíska hneď dvakrát: *Prečo?* Uvedomelý kresťan má najprv naporúdzi automatickú odpoveď: „*Lebo je to znamenie víťazstva. Z nástroja potupnej prehry Ježiš Kristus urobil nástroj najväčšieho víťazstva – víťazstva nad smrťou.*“ Ktosi to opísal okrídleným výrazom, že Pán Ježiš svojou smrťou na kríži urobil z bodky smrti dvojbodku života. Až teraz to príde. Až teraz začne život v plnosti, teda večný život.

Na tom sa my kresťania viac menej zhodneme. Problém ale môže nastať, keď si otázku *prečo* položíme aj druhý krát. *Prečo práve takto?* Túto otázku si kládli mnohí kresťania prakticky od prvých storočí. Za všetkých spomeniem významného učenca - sv. Anzelma, ktorý pred zhruba 1000 rokmi prišiel k zaujímavému záveru. Odpoveď, ku ktorej dospel poznačila mnoho generácií po ňom. O čo išlo? Skrátka: Pán Boh sa veľmi urazil pre hriech človeka. Musel to vyriešiť až jeho Syn, ktorý sa na túto urážku už nedokázal ďalej pozeráť. Narodil sa ako človek, odžil medzi nami asi 33 rokov, aby sa nakoniec ponúkol svojmu Otcovi ako obeta na kríži. Len aby sa Boh Otec už konečne prestal hnevať. Veľmi po ľudsky povedané sme dostali obraz akéhosi rozpolteného Boha. Ale my kresťania sa predsa takémuto Bohu neklaniame. My vyznávame Boha, ktorý je láska. Aké je riešenie? Potrebujeme zmeniť kríž. Ale nie čierny za červený. Potrebujeme zmeniť pohľad na Kristov Kríž. V akom zmysle? Východný pohľad na Kristov Kríž je dvojaký je *demonštratívny* a zároveň *terapeutický*.

Kríž Pána Ježiša mi ukazuje – odhaľuje dôležitú vec. Že Ježiš Kristus pre svoj intímny vzťah so svojim Otcom nezostal v smrti. Boh Otec ho vzkriesil k životu. A to zasa ukazuje dôležitú vec mne. A síce, že tento vzťah, blízky a osobný vzťah s Bohom ako Otcom, s Bohom, ktorý ma miluje, ma zachráni zo smrti. Takýto pohľad na Kríž je zároveň terapiou, je uzdravením. Lebo už sa nepozieram na kríž ako na nástroj pomsty, ale ako na miesto môjho uzdravenia. Pri pohľade na Kristov kríž totiž jasne vidím, ako sa Boh naklonil ku mne, aby ma zdvihol k sebe. Preto sa Pán Ježiš necháva vyzdvihnúť na kríž, aby podľa svojich vlastných slov všetkých pritiahol. Vieme, že toto je význam slova obeta: zdvihnúť hore, čo predtým ležalo dole. A dole som ležal ja usmrtený hriechom. Obeta Pána Ježiša na kríži teda nie je ani tak uzmiernením urazeného Boha Otca, ale skôr pozdvihnutím človeka. Je pozdvihnutím do vzťahu s Trojjediným Bohom. Toto je moje uzdravenie. Je to uzdravenie môjho synovstva. Lebo práve na toto útočí démon. Na Božie synovstvo, ktoré som dostal. Len pripomeňme, že na toto útočí zlý aj u samotného Pána Ježiša. Dve z troch pokúšení začína slovami: „Ak si Boží Syn...“

Občas sa vraciam k známej knihe s názvom: *Bud', kde si*. Už samotný titul knihy je vhodným návodom k duchovnému životu. Stačí byť tam, kde sa práve nachádzaš. Žiť vzťahy, ktoré máš. Robiť prácu, ktorú práve robíš. Neutekať do „krajiny potom“ ani na „územie včera“. „*Neutekaj pred všedným dňom, lebo strom, ktorý príliš často presádzajú, neprenesie ovocie!*“, cituje autor výroky púštnych otcov. A práve toto nám uprostred Veľkého pôstu ponúka pohľad na Kristov Kríž. Je pozvaním byť vo vzťahu s Bohom. A zapúšťať korene. Nepresádzať sa do hriechu a do kompromisu zo zlým, lebo toto neprináša ovocie. A my dobre vieme, aký je podľa evanjelia osud stromu, ktorý neprináša ovocie.

Preto sa uprostred Veľkého pôstu klaníme „stromu“ Kríža. Lebo to je ten kľúč, ktorý spája témy predošlých nediel – otvorené nebo a otvorenú strechu života. Tento kľúč nám otvára nový pohľad aj na tie naše kríže, ktoré si všetci nesieme. Už ich potom nevnímame ako nástroj pomsty nahnevaného Boha za to, čo sme porobili. Naopak. Svoj kríž môžem vnímať ako miesto, kde sa môže prejaviť a osláviť Boh, ktorý je mocnejší ako smrť...

Všetci si želajme a vyprosujme takýto pohľad na Kristov Kríž. Ak ho dosiahneme, pochybujem, že ho vymeníme za čokoľvek na tomto svete.

KÁNON SV. ANDREJA KRÉTSKEHO

Dva krát počas Veľkého pôstu sa modlíme Veľký kajúci kánon sv. Andreja Krétskeho. Prvý krát počas prvého týždňa sv. Štyridsiatnice, kedy sa ho modlíme podelený do štyroch dní v rámci veľkého večera. Druhý krát sa ho modlíme vcelku vo štvrtok (resp. v stredu) piateho týždňa Veľkého pôstu. Táto nádherná modlitba sv. Andreja Krétskeho prechádza celými dejinami stretnutí Boha s človekom, ako nám ho zachytáva Sväté písmo.

Táto modlitba nám chce pomôcť, aby sme na pozadí biblických príbehov spoznali a uznali, že aj my sme často hrali „hru Zlého“. Milosrdný Otec čaká, aby sme sa vo svojej spoznanej biede obrátili k Nemu. Vstupnou bránou k tomuto premieňajúcej milosrdenstvu nášho Otca je moja ľútosť. Tajomstvo „svätých slz“ a „svätého smútku“ pritom ďaleko presahuje tajomstvo mojej osobnej ľútosť. Pokánie v sene zahŕňa aj spoločenský rozmer. Hriešnik nerobí pokánie iba za seba, ale aj za svojich bratov, ktorí sú tiež hriešnici. Aj keď sa nám zdá, že niektoré strofy tohto kánona nie sú celkom šité na našu osobnú situáciu, modlime sa ich za tých, ktorých sa tieto hriechy môžu týkať. A potom je tu aj poznanie mnohých svätcov – „*Ja som predsa schopný každého hriechu. Nerobím ho len vďaka Božej milosti.*“

Sv. Andrej Krétsky, autor tejto kajúcej modlitby, bol v druhej polovici siedmeho storočia Arcibiskupom Kréty. Prepodobná Mária Egyptská, ktorej sú na konci každej piesne venované dve strofy je vhodným príkladom premieňajúcej Milosti, ktorá pôsobí v hriešnikovi. Od ranej mladosti žila 17 rokov hriešnym životom ako prostitútko, neskôr zažila milosť obrátenia a dokonca života žila v pokání 47 rokov v Jordánskej púšti. Je tak zároveň aj symbolom človeka, ktorý je najprv neverný Bohu, ale potom m skúsenosť s láskou Boha, ktorá je bez podmienky, ale s trvalými následkami v srdci človeka.

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 8. – 14. 3. 2021

Pondelok	17:00 Liturgia preždeosvjaščených darov (<i>cirkevnoslovanská</i>)
Utorok	<i>Štyridsať sv. mučeníkov zo Sebastej</i> 17:00 Liturgia vopred posvätených darov (<i>slovenská</i>)
Streda	17:00 Liturgia preždeosvjaščených darov (<i>cirkevnoslovanská</i>)
Štvrtok	17:00 Veľkopôstna večiereň (<i>slovenská</i>)
Piatok	17:00 Liturgia vopred posvätených darov (<i>slovenská</i>)
Sobota	<i>Štvrtá zádušná</i> 17:00 Sv. liturgia, panychída, hramoty (<i>cirkevnoslovanská</i>) <i>Večiereň</i>
Nedeľa	<i>Štvrtá pôstna, 8. hlas, prepodobný o. Ján, autor spisu Rebrík</i> 8:00 Utierenie (<i>cirkevnoslovanská</i>) 9:00 Sv. liturgia (<i>cirkevnoslovanská</i>) 10:30 Sv. liturgia (<i>slovenská</i>) 17:00 Veľkopôstna večiereň (<i>slovenská</i>)

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 15. – 21. 3. 2021

Pondelok	17:00 Veľkopôstna večiereň (<i>cirkevnoslovanská</i>)
Utorok	17:00 Veľkopôstna večiereň (<i>slovenská</i>)
Streda	17:00 Liturgia preždeosvjaščených darov (<i>cirkevnoslovanská</i>) 18:30 <i>Veľký kánon sv. Andreja Krétskeho</i>
Štvrtok	17:00 Liturgia vopred posvätených darov (<i>slovenská</i>)
Piatok	17:00 Liturgia vopred posvätených darov (<i>slovenská</i>)
Sobota	<i>Akatisťová</i> 16:30 <i>Akatisť k Presvätej Bohorodičke</i> 17:00 Sv. liturgia (<i>slovenská</i>) <i>následne veľká večiereň</i>
Nedeľa	<i>Piata pôstna, 1. hlas, prepodobná Mária Egyptská</i> 8:00 Utierenie (<i>cirkevnoslovanská</i>) 9:00 Sv. liturgia (<i>cirkevnoslovanská</i>) 10:30 Sv. liturgia (<i>slovenská</i>) 17:00 Veľkopôstna večiereň (<i>slovenská</i>)

OZNAMUJEME

- V súvislosti s prebiehajúcim sčítaním obyvateľov, ktoré bude trvať do 31. marca 2021 ponúkame možnosť asistencie pre tých, ktorí by mali akékoľvek technické problémy s vyplnením a odoslaním elektronického dotazníka cez internet.
- V utorok, 9. 3. 21 je polyjelejný sviatok štyridsiatich mučeníkov zo Sebastej. Preto budeme slúžiť liturgiu vopred posvätených darov aj v pondelok, 8. 3. a v utorok 9.3.
- Sobota, 13. 2. 21 je *štvrtá zádušná*. Sv. liturgiu v cirkevno-slovanskom jazyku budeme sláviť za zosnulých veriacich. Po jej skončení sa pomodlíme panychídu s *hramotami*.
- V stredu, 17. 4. 21 sa po skončení liturgie vopred posvätených darov budeme modliť Kánon sv. Andreja Krétskeho s poklonami. Veľký kajúci kánon je jednou z najkrajších veľkopôstnych modlitieb našej cirkvi.
- Sobota, 20. 3. 21 nesie názov akatistová. Pred sv. liturgiou bude o 16. 30 modlitba akatistu k Presvätej Bohorodičke. Historický základ tohto sviatku nás nabáda k modlitbe za zastavenie pandémie.
- Pripomíname, že počas týždňa (v pondelok až piatok) sa namiesto sv. liturgií modlíme večierne a liturgie vopred posvätených darov. Ich **texty** na konkrétny deň nájdete na stránke www.logos.tv/bratislava-live.
- Počas pracovných dní (pondelok až piatok) sa v našom chráme o 15. hodine modlíme 9-ty čas a následne vykladáme k adorácii najsv. eucharistiu. Pozývame pripojiť sa prostredníctvom internetového prenosu.
- Do pozornosti dávame aj sv. liturgie v kaplnke TV Lux, ktoré po novom slávimy druhú sobotu v mesiaci o 7:00 hod. Ostatné soboty TV Lux prenáša sv. liturgie z Prešovskej katedrály.
- Aj tento rok prosíme o podporu našej farnosti dvoma percentami z daní prostredníctvom nášho občianskeho združenia *Stauros Bratislava*, ktoré sme založili aj na tento účel. Potrebné tlačivá nájdete okrem chrámu aj na internetovej stránke farnosti: <https://bratislava.grkatba.sk/darujte-2/>. Ďakujeme srdečne za Vašu podporu.
- Jarná zbierka na charitu, ktorá sa tradične viaže s Prvou pôstnou nedeľou, tentoraz prebieha netradične v online priestore do konca marca 2021. Gréckokatolícku charitu v Prešove môžete podporiť prevodom na účet IBAN: SK18 7500 0000 0040 0842 5976, variabilný symbol: 6622. Viac informácií o možnostiach podpory a konkrétnych projektoch nájdete na internetovej stránke: www.gkcharita-po.sk/zbierka. Zároveň zostáva možnosť zapojiť sa do zbierky aj hotovostným darom cez farský úrad.

ĎAKUJEME

- Bohu známa rodina darovala na podporu farnosti 100 €, iná Bohu známa osoba prispela sumou 30 €. Všetkým štedrým darcom vyslovujeme vďačné „Pán Boh odmeň!“

LÚČIME SA

- V stredu, 24. februára 2021 odišiel do domu Nebeského Otca dlhoročný obetavý kantor našej farnosti, zakladateľ zboru Chrysostomos *prof. Daniel Škoviera*. Po pohrebných obradoch v katedrále vedených *vladykom Petrom Rusnákom* vo štvrtok 4. marca boli telesné pozostatky zosnulého uložené na cintoríne v Slávičom údolí v Bratislave. „*Blažený pokoj, večná pamiatka!*“

KONTAKT

- **V prípade otázok, sv. spovede alebo iných požiadaviek nás, prosím, kontaktujte:**
osobne: o. Rastislav Čížik, farár, tel.: 0911/400 845,
e-mail: bratislava@grkatba.sk

o. Stanislav Diheneščík, výpomocný duchovný, tel.: 0903/946 717